C/2025/5113

22.9.2025

ODPORÚČANIE EURÓPSKEHO VÝBORU PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ

z 9. júla 2025,

ktorým sa mení odporúčanie ESRB/2015/2 o posudzovaní cezhraničných účinkov opatrení makroprudenciálnej politiky a ich dobrovoľnej reciprocite

(ESRB/2025/6)

(C/2025/5113)

GENERÁLNA RADA EURÓPSKEHO VÝBORU PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore ([1]), a najmä na prílohu IX k nej,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1092/2010 z 24. novembra 2010 o makroprudenciálnom dohľade Európskej únie nad finančným systémom a o zriadení Európskeho výboru pre systémové riziká ([2]), a najmä na jeho článok 3 a články 16 až 18,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 ([3]), a najmä na jeho článok 458,

so zreteľom na rozhodnutie Európskeho výboru pre systémové riziká ESRB/2011/1 z 20. januára 2011, ktorým sa prijíma rokovací poriadok Európskeho výboru pre systémové riziká ([4]), a najmä na jeho články 18 až 20,

keďže:

(1) S cieľom zabezpečiť, aby boli vnútroštátne opatrenia makroprudenciálnej politiky účinné a jednotné, je dôležité, aby popri uznávaní podľa právnych predpisov Únie existovala aj dobrovoľná reciprocita.

(2) Účelom rámca pre dobrovoľnú reciprocitu opatrení makroprudenciálnej politiky ustanoveného v odporúčaní Európskeho výboru pre systémové riziká ESRB/2015/2 ([5]) je zabezpečiť, aby sa všetky opatrenia makroprudenciálnej politiky založené na expozícii, ktoré boli aktivované v jednom členskom štáte ([6]), recipročne uplatňovali v ostatných členských štátoch.

(3) Rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 79/2019 ([7]) sa nariadenie (EÚ) č. 575/2013 začlenilo do Dohody o Európskom hospodárskom priestore (Dohoda o EHP) s účinnosťou od 1. januára 2020. Rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 145/2024 ([8]) sa do Dohody o EHP začlenilo nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/558 ([9]), ktorým sa zaviedli zmeny nariadenia (EÚ) č. 575/2013. Nariadenie (EÚ) 2021/558 sa v súčasnosti uplatňuje v Nórsku.

([1]) Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.
([2]) Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1092/oj.
([3]) Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.
([4]) Ú. v. EÚ C 58, 24.2.2011, s. 4.
([5]) Odporúčanie Európskeho výboru pre systémové riziká ESRB/2015/2 z 15. decembra 2015 o posudzovaní cezhraničných účinkov opatrení makroprudenciálnej politiky a ich dobrovoľnej reciprocite (Ú. v. EÚ C 97, 12.3.2016, s. 9).
([6]) V odseku 14 písm. a) a odseku 14a písm. a) prílohy IX k Dohode o Európskom hospodárskom priestore sa stanovuje, že pojmy „členský štát“ alebo „členské štáty“ a „príslušné orgány“ sa rozumejú tak, že okrem ich významu v smernici 2013/36/EÚ a v nariadení (EÚ) č. 575/2013 zahŕňajú aj štáty EZVO a ich príslušné orgány.
([7]) Rozhodnutie Spoločného výboru EHP č. 79/2019 z 29. marca 2019, ktorým sa mení príloha IX (Finančné služby) k Dohode o EHP [2019/2133] (Ú. v. EÚ L 321, 12.12.2019, s. 170, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/2133/oj).
([8]) Rozhodnutie Spoločného výboru EHP č. 145/2024 z 12. júna 2024, ktorým sa mení príloha IX (Finančné služby) k Dohode o EHP [2024/2433] (Ú. v. EÚ L, 2024/2433, 3.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2433/oj).
([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/558 z 31. marca 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o úpravy sekuritizačného rámca na podporu obnovy hospodárstva v reakcii na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 (Ú. v. EÚ L 116, 6.4.2021, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/558/oj).

(4) Od 31. decembra 2020 sa na úverové inštitúcie, ktorým bolo udelené povolenie v Nórsku, uplatňuje: a) požiadavka na mieru vankúša na krytie systémového rizika pre expozície nachádzajúce sa v Nórsku vo výške 4,5 % podľa článku 133 smernice 2013/36/EÚ; b) požiadavka na minimálnu úroveň (expozíciami váženej) priemernej rizikovej váhy vo výške 20 % pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na bývanie nachádzajúce sa v Nórsku podľa článku 458 ods. 2 písm. d) bodu iv) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 [uplatňuje sa na úverové inštitúcie, ktoré používajú prístup založený na interných ratingoch (ďalej len „prístup IRB“)] a c) požiadavka na minimálnu úroveň (expozíciami váženej) priemernej rizikovej váhy vo výške 35 % pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na podnikanie nachádzajúce sa v Nórsku podľa článku 458 ods. 2 písm. d) bodu iv) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 (uplatňuje sa na úverové inštitúcie, ktoré používajú prístup IRB). Tieto opatrenia sú v súčasnosti začlenené v zozname opatrení makroprudenciálnej politiky, ktoré sa odporúčajú na recipročné uplatnenie podľa odporúčania ESRB/2015/2.

(5) Nórske ministerstvo financií (Finansdepartementet) ako určený orgán na účely článku 458 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013 oznámilo 19. decembra 2024 podľa článku 458 uvedeného nariadenia Európskemu výboru pre systémové riziká (ďalej len „ESRB“) svoj zámer: a) predĺžiť uplatňovanie minimálnej úrovne priemernej rizikovej váhy vo výške 20 % pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na bývanie v Nórsku do 30. júna 2025 a od 1. júla 2025 túto úroveň zvýšiť na 25 % a b) predĺžiť uplatňovanie minimálnej úrovne vo výške 35 % pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na podnikanie v Nórsku od 31. decembra 2024 o dva roky. Na základe žiadosti ESRB o objasnenie bola 13. januára 2025 doručená aktualizovaná verzia týchto oznámení. Súčasťou aktualizovaných oznámení bola aj žiadosť, aby ESRB naďalej odporúčal recipročné uplatňovanie opatrení na individuálnom, subkonsolidovanom a konsolidovanom základe.

(6) Podľa odporúčania ESRB/2015/2 zmeneného odporúčaním ESRB/2017/4 ([10]) by mal príslušný orgán, ktorý aktivuje opatrenie makroprudenciálnej politiky, zároveň s predložením žiadosti o reciprocitu Európskemu výboru pre systémové riziká navrhnúť maximálny prah významnosti ako prahovú hodnotu, pod ktorou sa môže expozícia určitého poskytovateľa finančných služieb voči identifikovanému makroprudenciálnemu riziku v jurisdikcii, v ktorej aktivačný orgán uplatňuje opatrenie makroprudenciálnej politiky, považovať za nevýznamnú. ESRB môže odporučiť inú prahovú hodnotu, ak to považuje za potrebné. V súlade s prijatými oznámeniami sa prah významnosti na recipročné uplatňovanie minimálnej úrovne rizikovej váhy vo vzťahu k nehnuteľnostiam určeným na bývanie ponecháva vo výške 1 % úverov inštitúcií na nehnuteľnosti určené na bývanie v hrubom vyjadrení poskytnutých nórskym klientom, čo k 30. septembru 2024 zodpovedá výške 37,8 mld. NOK. Prah významnosti na recipročné uplatňovanie minimálnej úrovne rizikovej váhy uplatniteľnej na nehnuteľnosti určené na podnikanie sa ponecháva vo výške 1 % úverov inštitúcií na nehnuteľnosti určené na podnikanie zabezpečených kolaterálom v hrubom vyjadrení poskytnutých nórskym klientom, čo k 30. septembru 2024 zodpovedá výške 9,3 mld. NOK. Oba prahy významnosti by sa mali uplatňovať na konsolidovanom, subkonsolidovanom a individuálnom základe.

(7) Na základe žiadosti Finansdepartementet predloženej ESRB a s cieľom: a) zabrániť vzniku negatívnych cezhraničných účinkov vo forme únikov a regulatórnej arbitráže, ktoré by mohli nastať v dôsledku implementácie opatrení makroprudenciálnej politiky v Nórsku, a b) zachovať rovnaké podmienky pre všetky úverové inštitúcie z EHP sa generálna rada ESRB rozhodla naďalej ponechať tieto opatrenia v zozname opatrení makroprudenciálnej politiky, ktoré sa odporúčajú na recipročné uplatnenie podľa odporúčania ESRB/2015/2.

(8) Reciprocita makroprudenciálnych opatrení aktivovaných orgánmi iných členských štátov na konsolidovanom, subkonsolidovanom a individuálnom základe bez ohľadu na to, či sú dotknuté expozície v držbe dcérskych spoločností alebo pobočiek, alebo sú výsledkom priameho cezhraničného poskytovania úverov, obmedzuje úniky a regulatórnu arbitráž, rieši systémové riziká, a podporuje tak celkovú účinnosť makroprudenciálnej politiky tým, že zabezpečuje, aby sa zvýšené riziká riešili nielen v členskom štáte, ktorý dané makroprudenciálne opatrenie zaviedol, ale aj v iných členských štátoch, v ktorých sú bankové skupiny vystavené týmto zvýšeným rizikám. Cieľom uznania by preto malo byť aj zabezpečenie toho, aby bankové skupiny vystavené týmto systémovým rizikám boli dostatočne odolné. Preto by sa makroprudenciálne opatrenia vyplývajúce z rozhodnutia uznať makroprudenciálne opatrenia iných členských štátov mali vo všeobecnosti uplatňovať na konsolidovanom, subkonsolidovanom a individuálnom základe.

([10]) Odporúčanie Európskeho výboru pre systémové riziká ESRB/2017/4 z 20. októbra 2017, ktorým sa mení odporúčanie ESRB/2015/2 o posudzovaní cezhraničných účinkov opatrení makroprudenciálnej politiky a ich dobrovoľnej reciprocite (Ú. v. EÚ C 431, 15.12.2017, s. 1).

(9) Táto zmena odporúčania ESRB/2015/2 nemá vplyv na kontinuitu pri odporúčaní reciprocity vnútroštátnych makroprudenciálnych opatrení aktivovaných nórskymi orgánmi 31. decembra 2020, ako sa stanovuje v odporúčaniach ESRB/2023/1 a ESRB/2024/7. Súčasné zmeny odporúčania ESRB/2015/2 sa týkajú predovšetkým skutočnosti, že sa upravuje výška minimálnej úrovne rizikovej váhy uplatniteľnej na expozície v oblasti nehnuteľností určených na bývanie a že reciprocita sa teraz odporúča na individuálnom, subkonsolidovanom a konsolidovanom základe. Preto sa štandardné trojmesačné prechodné obdobie po uverejnení tohto odporúčania v *Úradnom vestníku Európskej únie* uplatňuje len na opatrenia alebo ich zmeny, ktoré vnútroštátne orgány prijmú s cieľom recipročne uplatniť obe minimálne úrovne rizikovej váhy vrátane zvýšenia minimálnej úrovne priemernej rizikovej váhy pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na bývanie v Nórskuna 25 % od 1. júla 2025 na individuálnom, subkonsolidovanom a konsolidovanom základe.

(10) Odporúčanie ESRB/2015/2 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

ZMENY

Odporúčanie ECB/2015/2 sa mení takto:

1. V oddiele 1 odporúčaní C bode 1 sa v časti týkajúcej sa Nórska druhé a tretie opatrenie nahrádzajú takto:

„— minimálna úroveň (expozíciami váženej) priemernej rizikovej váhy vo výške 20 % pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na bývanie nachádzajúce sa v Nórsku, ktorá sa v Nórsku uplatňuje do 30. júna 2025 v súlade s článkom 458 ods. 2 písm. d) bodom iv) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 vo vzťahu k úverovým inštitúciám, ktorým bolo udelené povolenie v Nórsku a ktoré na výpočet regulatórnych kapitálových požiadaviek používajú prístup založený na interných ratingoch (ďalej len ‚prístup IRB‘), a ktorá sa od 1. júla 2025 zvyšuje na 25 %;

— minimálna úroveň (expozíciami váženej) priemernej rizikovej váhy vo výške 35 % pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na podnikanie nachádzajúce sa v Nórsku, ktorá sa uplatňuje v súlade s článkom 458 ods. 2 písm. d) bodom iv) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 uplatniteľného v Nórsku vo vzťahu k úverovým inštitúciám, ktorým bolo udelené povolenie v Nórsku a ktoré na výpočet regulatórnych kapitálových požiadaviek používajú prístup IRB.“

2. Príloha sa mení v súlade s prílohou k tomuto usmerneniu.

Vo Frankfurte nad Mohanom 9. júla 2025

Vedúci sekretariátu ESRB
v mene Generálnej rady ESRB
Francesco MAZZAFERRO

PRÍLOHA

Príloha k odporúčaniu ESRB/2015/2 sa mení takto:

1. V časti týkajúcej sa Nórska sa druhé a tretie opatrenie nahrádzajú takto:

„— požiadavka na minimálnu úroveň (expozíciami váženej) priemernej rizikovej váhy vo výške 20 % pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na bývanie nachádzajúce sa v Nórsku, ktorá sa v Nórsku uplatňuje do 30. júna 2025 v súlade s článkom 458 ods. 2 písm. d) bodom iv) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 vo vzťahu k úverovým inštitúciám, ktorým bolo udelené povolenie v Nórsku a ktoré na výpočet regulatórnych kapitálových požiadaviek používajú prístup založený na interných ratingoch (ďalej len ‚prístup IRB‘), a ktorá sa od 1. júla 2025 zvyšuje na 25 %;

— požiadavka na minimálnu úroveň (expozíciami váženej) priemernej rizikovej váhy vo výške 35 % pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na podnikanie nachádzajúce sa v Nórsku, ktorá sa uplatňuje v súlade s článkom 458 ods. 2 písm. d) bodom iv) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 uplatniteľného v Nórsku vo vzťahu k úverovým inštitúciám, ktorým bolo udelené povolenie v Nórsku a ktoré na výpočet regulatórnych kapitálových požiadaviek používajú prístup IRB.“;

2. V časti týkajúcej sa Nórska sa oddiel s názvom „I. Opis opatrení“ nahrádza takto:

„I. Opis opatrení

1. Finansdepartementet (nórske ministerstvo financií) zaviedlo s účinnosťou od 31. decembra 2020 tri makroprudenciálne opatrenia, konkrétne: i) požiadavku na vankúš na krytie systémového rizika pre expozície nachádzajúce sa v Nórsku podľa článku 133 smernice 2013/36/EÚ; ii) požiadavku na minimálnu úroveň rizikovej váhy pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na bývanie nachádzajúce sa v Nórsku, ktorá sa v Nórsku uplatňuje do 30. júna 2025 podľa článku 458 ods. 2 písm. d) bodu iv) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 a ktorá sa od 1. júla 2025 zvyšuje na 25 %, a iii) požiadavku na minimálnu úroveň rizikovej váhy pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na podnikanie nachádzajúce sa v Nórsku podľa článku 458 ods. 2 písm. d) bodu iv) nariadenia (EÚ) č. 575/2013 uplatniteľného na Nórsko a v Nórsku.

2. Požiadavka na mieru vankúša na krytie systémového rizika je stanovená na 4,5 % a uplatňuje sa na domáce expozície všetkých úverových inštitúcií, ktorým bolo udelené povolenie v Nórsku, na konsolidovanom, subkonsolidovanom a individuálnom základe.

3. Opatrenie predstavujúce požiadavku na minimálnu úroveň rizikovej váhy pri nehnuteľnostiach určených na bývanie je požiadavkou na minimálnu úroveň priemernej rizikovej váhy pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na bývanie v Nórsku, ktorá sa vzťahuje na každú jednotlivú inštitúciu a uplatňuje sa na úverové inštitúcie, ktoré používajú prístup IRB, na konsolidovanom, subkonsolidovanom a individuálnom základe. Požiadavka na minimálnu úroveň rizikovej váhy pri nehnuteľnostiach sa týka expozíciami váženej priemernej rizikovej váhy v portfóliu nehnuteľností určených na bývanie. Expozície v oblasti nehnuteľností určených na bývanie v Nórsku by sa mali chápať ako retailové expozície zabezpečené kolaterálom vo forme nehnuteľného majetku v Nórsku.

4. Opatrenie predstavujúce požiadavku na minimálnu úroveň rizikovej váhy pri nehnuteľnostiach určených na podnikanie je požiadavkou na minimálnu úroveň priemernej rizikovej váhy pre expozície v oblasti nehnuteľností určených na podnikanie v Nórsku, ktorá sa vzťahuje na každú jednotlivú inštitúciu a uplatňuje sa na úverové inštitúcie, ktoré používajú prístup IRB, na konsolidovanom, subkonsolidovanom a individuálnom základe. Požiadavka na minimálnu úroveň rizikovej váhy pri nehnuteľnostiach sa týka expozíciami váženej priemernej rizikovej váhy v portfóliu nehnuteľností určených na podnikanie. Expozície v oblasti nehnuteľností určených na podnikanie v Nórsku by sa mali chápať ako expozície voči podnikateľským subjektom zabezpečené kolaterálom vo forme nehnuteľného majetku v Nórsku.“

3. V časti týkajúcej sa Nórska sa v oddiele s názvom „II. Reciprocita“ odsek 5b nahrádza takto:

„5b. Na základe žiadosti Finansdepartementet sa odporúča, aby príslušné orgány recipročne uplatnili nórske opatrenie predstavujúce požiadavku na mieru vankúša na krytie systémového rizika, ako aj požiadavku na minimálne úrovne rizikovej váhy na konsolidovanom, subkonsolidovanom a individuálnom základe bez ohľadu na to, či sú dotknuté expozície v držbe dcérskych spoločností alebo pobočiek, alebo sú výsledkom priameho cezhraničného poskytovania úverov.“

4. V časti týkajúcej sa Nórska sa v oddiele s názvom „III. Prah významnosti“ odsek 8 písm. b) a c) nahrádzajú takto:

„b) pre minimálnu úroveň rizikovej váhy pri nehnuteľnostiach určených na bývanie je prah významnosti stanovený na úrovni 37,8 mld. NOK, čo zodpovedá 1 % úverov inštitúcií na nehnuteľnosti určené na bývanie v hrubom vyjadrení poskytnutých nórskym klientom k 30. septembru 2024. Prekročenie prahu významnosti by sa malo posudzovať na konsolidovanom, subkonsolidovanom a individuálnom základe. Pri posudzovaní na subkonsolidovanom alebo konsolidovanom základe by sa do výpočtu expozícií na účely uplatňovania prahu významnosti mali zahrnúť všetky expozície v držbe prostredníctvom pobočiek, priameho cezhraničného poskytovania úverov a dcérskych spoločností.

c) pre minimálnu úroveň rizikovej váhy pri nehnuteľnostiach určených na podnikanie je prah významnosti stanovený na úrovni 9,3 mld. NOK, čo zodpovedá 1 % úverov na nehnuteľnosti určené na podnikanie v hrubom vyjadrení zabezpečených kolaterálom poskytnutých nórskym klientom k 30. septembru 2024. Prekročenie prahu významnosti by sa malo posudzovať na konsolidovanom, subkonsolidovanom a individuálnom základe. Pri posudzovaní na subkonsolidovanom alebo konsolidovanom základe by sa do výpočtu expozícií na účely uplatňovania prahu významnosti mali zahrnúť všetky expozície v držbe prostredníctvom pobočiek, priameho cezhraničného poskytovania úverov a dcérskych spoločností.“